

СЪБУЖДАНЕ: ПРАВТА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ИЗКУСТВОТО

WAKENING: RIGHTS THROUGH THE EYES OF ART

Защо е важно

- да можем да се изразяваме **свободно**,
- медиите да не са контролирани и зависими от политически и бизнес интереси,
- да можем като **граждани** да се събираме на **протести** и да се **сдружаваме** за общи каузи!

Тази изложба представя отличените творби в конкурса **Граждански будилник 2019**. Чрез тях авторите изразяват значимостта на правото на сдружаване, правото на мирни събрания или свободата на словото за всички нас.

Инициативата е на
Български център за нестопанско право.

Изложбата се осъществява по проект „ГРАЖДАНСКИ БУДИЛНИК - децата творят права“ на Български център за нестопанско право, финансиран от Програма „Култура“ на Столична община за 2019. Инициативата е част от кампанията "Civil Alarm Clock - Empowering the rights through the language of arts", реализирана в партньорство със CeRe - Resource Center for Public Participation - Румъния, и с финансовата подкрепа на Black Sea Trust.

Why

is it important

- to be allowed to express ourselves **freely**,
- for the media to not be controlled and dependent on political and business interests, for us, as **citizens**,
- to be allowed to gather in **protests** and to **associate** for common causes?

The exhibition presents the award winning works in the **"Civil alarm clock" contest 2019**. Through them, the authors express the importance of the right of association, the right to peaceful assembly or freedom of speech for all of us.

Initiated by
Bulgarian Center for Not-for-Profit Law.

The exhibition is realized within the project "Civil Alarm Clock - Children Create Rights", Implemented by the Bulgarian Center for Not-for-Profit Law and funded by the Culture Programme of Sofia Municipality for 2019. The Initiative is part of the campaign "Civil Alarm Clock - Empowering the rights through the language of arts", Implemented in partnership with CeRe, Resource center for public participation from Romania and with the financial support of Black Sea Trust.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Със съдействието на / With the support of:

КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ – БЪДИ ТИ ПРОМЯНАТА

Автор: Поля Христова

Категория: Фотография

Черно. За черното бъдеще, което ни чака.

Бяло. За светлината, даваща ни капка надежда за промяна.

Цветове? Може би ви липсват. Е, със сигурност ще липсват и на нас.

Зелените гори, жълтите слънчогледи, оранжевите падащи листа на дърветата през есента, червените макове и прекрасните сини океани.

Всичко това един ден може да бъде мит.

Но нека бъдем онова, което ще възпре тези бъдещи предположения.

Нека се обединим и направим света си едно по-добро място за живеене.

Нека продължим да ядем от прекрасния мед, доставен ни от сърчните и мили

пчелички. Нека продължим да се радваме на пеперудата, току-що кацнала на рамото ни. Нека продължим да се радваме на нацъфтялата лавандула по нивите, докато пътуваме към някоя все още съществуваща екопътека.

CLIMATE CHANGES – MAY YOU BE THE CHANGE

Author: Polyana Hristova

Category: Photography

Black. For the black future that awaits us.

White. For light, giving us a drop of hope for change.

Colors? Maybe you miss them. Well, surely we will miss them too.

Green forests, yellow sunflowers, orange fall leaves of autumn trees, red poppies and beautiful blue oceans. All this one day can be a myth.

But let's be what will hinder these future assumptions.

Let us unite and make our world a better place to live.

Let us continue to eat the wonderful honey supplied by the skillful and merry bees.

Let's continue to enjoy the butterfly that just landed on our shoulder.

Let's continue to enjoy the blooming lavender on the fields as we travel to a still existing eco-path.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Със съдействието на / With the support of:

МОЖЕШ ГО!

Автор: Едже Зияева

Категория: Илюстрация

С илюстрацията исках да покажа и внуша какво се случва, когато поискаме да си изкажем мнението. И в миналото, и днес се срещаме с множество трудности, когато искаме да се изразим по даден въпрос, като тези трудности се причиняват от другите, които мислят, че ние нямаме право на дума. Важното е, че въпреки всички проблеми, ние все пак можем да го направим, т.е. да изразим нашия начин на мислене. Ако го извикаме достатъчно силно или ако го напишем по по-видим начин, бихме успели.

YOU CAN DO IT!

Author: Edje Ziyaeva

Category: Illustration

With the illustration I wanted to show and suggest what happens when we ask to express our opinion. In the past, and today we also face many difficulties when we want to express ourselves on a given issue, and these difficulties are caused by others who think we have no right to speak.

What is important is that, despite all the problems, we can still do it, by expressing our way of thinking. If we call it out strong enough or write it in a more visible way, we would succeed.

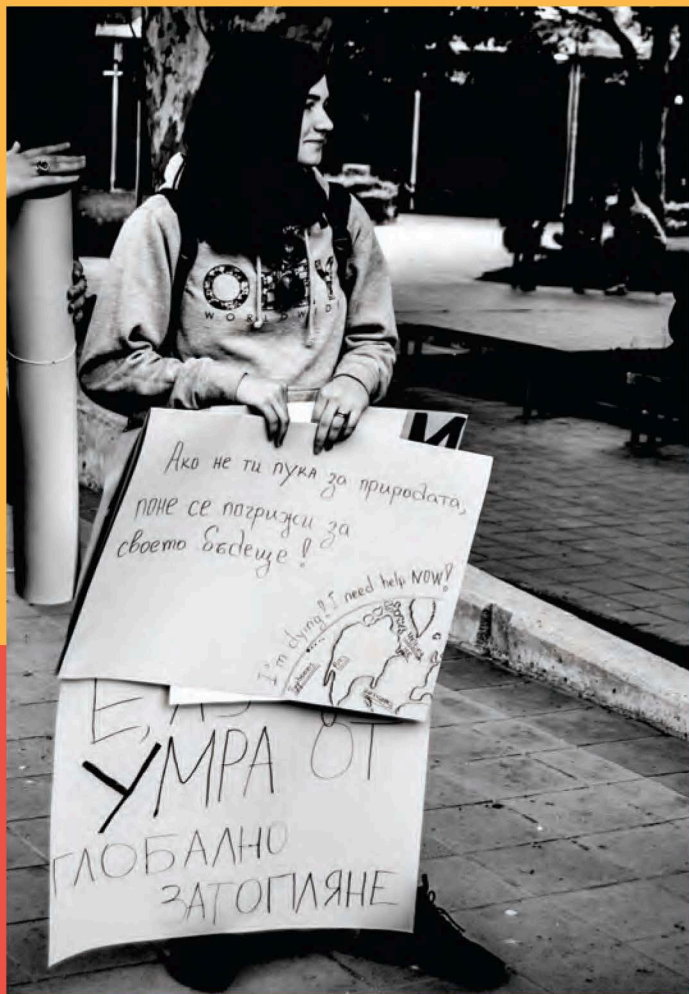
BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ – БЪДИ ТИ ПРОМЯНАТА

Автор: Поля Христова

Категория: Фотография

Може би ще настъпи климатична криза.
 Може би ледниците ще са тотално разтопени.
 Може би ще умрем.
 Но може би можем да намалим употребата на пластмаса.
 Може би можем да не си изхвърляме боклука къде да е.
 Може би можем да спрем да отсичаме гори.
 Може би...имаме сила да надвием злото.
 Нека повярваме в себе си и премахнем това „може би“ от съзнанието си –
 нека то се превърне в реалност.
 Нека действваме.

CLIMATE CHANGES – MAY YOU BE THE CHANGE

Author: Polyx Hristova

Category: Photography

Perhaps there will be a climate crisis.
 Maybe the glaciers will be totally melted.
 Maybe we will die.
 But maybe we can reduce the use of plastic.
 Maybe we can not throw away our trash anywhere.
 Maybe we can stop cutting forests.
 Perhaps ... we have the strength to overcome evil.
 Let us believe in ourselves and remove this "perhaps" from our consciousness -
 let it become a reality.
 Let's act..

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Със съдействието на / With the support of:

БИСТРИШКО БРАНЕЩИ

Автор: Тихомира Методиева

Категория: Фотография

Снимките от пожара на Бистришко бранище, където всички хора действаха като един в името на Природата, илюстрират силата на гражданското сдружаване. По време на втория ден на пожара, когато вече имаше много доброволци, но все още нямаше никаква техника, ни бяха възложили да опазим огъня да не прехвърли от западната страна на Бистришката река. Общо "опълченците" разполагаме с една кофа и една тупалка. Всеки си отрязва шишето за вода и направихме жива верига от рекичката нагоре към пожара. Аз бях нагазила във водата и докато чаках да дойде кофата или бутилките за пълнене, снимах... Огънят не мина през нас.

BISTRISHKO'S DEFENDERS

Author: Polyana Hristova

Category: Photography

The photos from the fire of the Bistrishko branishte forest reserve where all people acted as one in the name of Nature, illustrate the power of civil association. During the second day of the fire, when there were a lot of volunteers, but there was still no technique, we had the task of keeping the fire away from the western side of the Bistrishka River. Total "volunteers" had one bucket and one beater. Everyone cut off the water bottle and made a living chain from the river up to the fire. I was in the water, and while I was waiting for the bucket or filling bottles to come, I was taking pictures ... The fire didn't go through us.

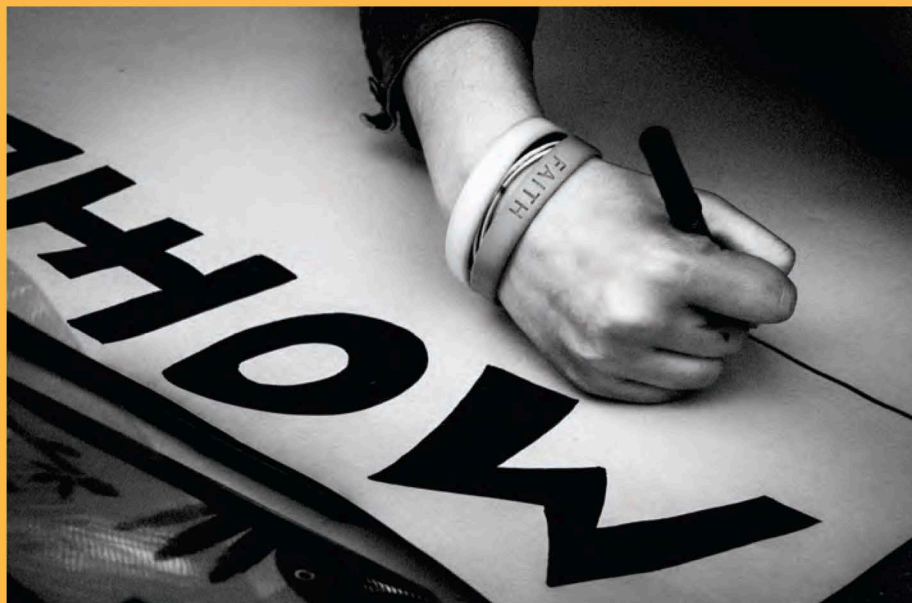

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Със съдействието на / With the support of:

КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ – БЪДИ ТИ ПРОМЯНАТА

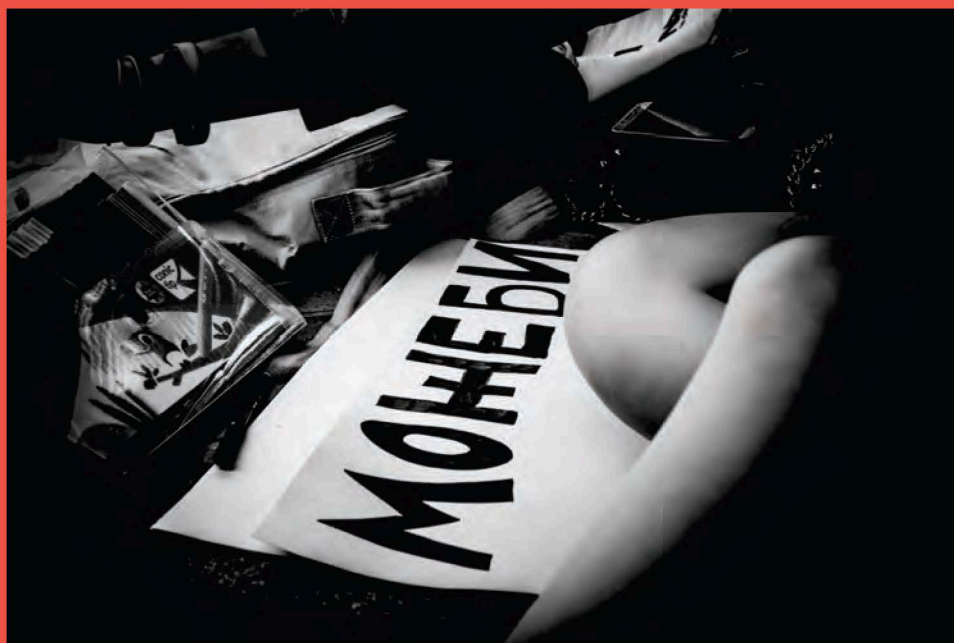
Автор: Поля Христова
Категория: Фотография

Кадрите са част от ученически протест "Fridays for future" в Добрич, провеждащ се по цял свят срещу промените в климата.

CLIMATE CHANGES – MAY YOU BE THE CHANGE

Author: Polyu Hristova
Category: Photography

The frames are part of the student protest "Fridays for future" in Dobrich, which takes place all over the world against climate change.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Със съдействието на / With the support of:

НЕСВОБОДНА ПЕСЕН

Автор: Божана Бончева

Категория: Илюстрация

Имаме ли право свободно да изпеем нашата песен?
Колко сме свободни да кажем какво мислим?
Дори във века с неограничени комуникации,
доколко е свободно словото?

Това са част от въпросите,
които искам да повдигна с тази творба.

UNFREE SONG

Author: Bozhana Boncheva

Category: Illustration

Do we have the right to sing our song freely?
How free we are to say what we think?
Even in the age of unlimited communications,
how free is the word?

These are some of the questions
I want to raise with this work.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

MEDIA

Автор: Биляна Матеева

Категория: Илюстрация

Според последни статистики България се нарежда на последно място в ЕС и Балканите по свобода на словото. Цензурата, извъртането на истината и правдивостта на събитията са представени чрез типографско решение, вдъхновено от интерференцията, типична за старите телевизори. Старите телевизори губят връзка, прекъсват и изменят кадъра и звука така, както днешните медиите са селективни откъм информацията, която предават, и начина, по който я предават.

MEDIA

Author: Bilyana Mateeva

Category: Illustration

According to the latest statistics, Bulgaria ranks last in the EU and the Balkans on freedom of speech. Censorship, the turning of truth and the truthfulness of events are represented by a typographic solution, inspired by the interference, typical for the old televisions. Old TVs lose connection, interrupt and change the frame and sound as the media today is selective from the information they transmit and the way they transmit it.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

НИЕ СМЕ ГЕРОЯТ

Автор: Милена Симеонова

Категория: Илюстрация

Творбата отразява въздействащата сила на гражданското сдружаване за общи каузи и енергията на протестите и хората в тях. Героите в моята илюстрация сами създават своя супергерой. Заедно те имат свръхсили.

WE ARE THE HERO

Author: Milena Simeonova

Category: Illustration

The work reflects the force of the civil association for common causes and the energy of the protests and the people in them. The characters in my illustration create their own superhero. Together they have superpowers.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

ПРОТЕСТ НА ИТАЛИАНСКИ ФЕРМЕРИ

Автор: Гургана Радева
Категория: Фотография

През февруари 2019 италианските овчари разливат хиляди литри мляко в знак на несъгласие с изкупната цена, която не покрива дори разходите за производство. Протестът е спонтанен, без водачи, партии или политически интереси. Целта на мирното събрание е запазване на местната продукция и борба с глобализацията, която предлага евтини продукти с все по-ниско качество. По този начин се създава неустойчив икономически модел, който води до безработица и вреди на здравето на хората и околната среда.

Снимката е направена в град Гросето, Италия.

PROTEST OF ITALIAN FARMERS

Author: Gergana Radeva
Category: Photography

In February 2019, Italian shepherds spilled thousands of liters of milk as a sign of disagreement with the purchase price, which does not even cover the cost of production. The protest is spontaneous, without any leaders, parties or political interests. The purpose of the peace assembly is to preserve local production and to combat globalization, which offers cheap products of lower quality. Thus, an unsustainable economic model is created that leads to unemployment and causes harm to the health of people and the environment.

The photo was taken in Grosseto, Italy.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

ПЪРВАТА ИСКРА

Автор: Йордан Връбчев

Категория: Текст

media interferes with

THE FIRST SPARK

Author: Gergana Radeva

Category: Photography

[...] На сцената се бяха наредили един до друг десетина човека, които с усмивка гледаха нарастващата публика. [...] Попитях една дама до себе си за какво е събитието и тя ми отговори, че има нови кандидати за поемане на властта и това е тяхното първо представяне. [...]

Щом толкова много хора се бяха струпали наоколо, то би следвало десетинама на сцената да предлагат нещо революционно. [...] Говориха по типичните теми - неизпълнените обещания от предишните управляващи, упадъкът на обществото, нечистотите във властта и т. н. След това предложиха своите възгледи за цялостното устройство на държавата. Акцентираха върху това, че техните основни цели са по-високите доходи и икономическото развитие. Дадоха с пълна самоувереност обещание, че държавата ни ще се превърне в грамадна икономическа сила, която да бъде над всички останали. Струваше ми се твърде нереалистична тази представа, но пък тълпата възприе всичко казано с утвърждение и отново ръкопляскация. Говориха за построяването на множество фабрики, нови работни места, увеличаване на износа (и съответно на печалбата), което също се посрещна с аплодисменти.

[...] Бях изненадан колко омагьосани изглеждаха всички от речта, сякаш бяха хипнотизирани от идеята за онзи утопичен свят, който десетинама ни обещаваха. [...]

Веднага щом беше получена властта, настъпи време на промени. Всичко започна със засилено превръщане на определени стради в индустриални предприятия и общежития, които тогава мислехме за израз на добро отношение към всички, които не са успели да си осигурят поквив над главите си и работа, която да ги дари със спокойно съществуване. [...]

По някое време по вестниците и сайтовете започнаха да излизат статии, говорещи против управлението. Акцентираше се върху неясния източник на средства за новите постройки, както и върху конспирации за спонсориране и анонимна подкрепа на дадени бизнеси за сметка на други. Въпреки че народът не явяваше, от същите източници разбрахме и за тайно въведен закон за наказаня срещу всички "незащитаващи държавните цели и възгледи", с който да се предотвратят каквито и да е било надигания и бунтове. С това започна краят на свободата.

Чувах се слухове, че Властта била използвала пари, предназначени за развитие на културата, за да осъществява своите "държавни цели и възгледи". [...]

Зад себе си чух вик. [...] Един от последните в нашата група беше взел автомат на един от пазачите и беше го прострелял. [...] Тъкмо преди първият бунтовник да бъде застрелян, от съседна група двама души се хвърлиха върху своите пазачи и ги събориха! [...]

Последва още по-засилена мобилизация. Все повече хора се отцепваха от своите групи, нападаха заедно пазачите и после с новите оръжия, които бяха придобили, тръгнаха да убиват и други Държавата скоро забрани всякакви социални медии, вестници, списания, интернет. Позволено беше единствено гледането на телевизия, която беше наложена само една програма (на партията), която да излъчва "социално значими" и "положително влияещи" филми и предавания. Новините се подбиха от управляващите, така че народът, неинформиран, доминиран, и следователно манипулиран беше в идеално състояние за изпълняването на "държавните цели и възгледи".

[...] Весело ликуване, същото като от изкажаванията на кандидат-управляващите преди време, посрещна бунта. Оказа се, че надмощието, което притежаваха пазачите - оръжие - беше незначително срещу в пъти повечето гневни хора. Ордата продължаваше надолу, убиваше неконтролируемо и раздаваше оръжия на доброволци. Едва ли имаха ясна представа накъде се бяха запътили, но видимо получаваха подкрепа от много от нас.

[...] Ордата се събра отново в кръг и в момент на недоумение пазачите спряха. "Братя, запомнете - НИЕ ВИ ОСВОБОДИХМЕ", извика един от бунтуващите се и думите му като ехо проглушаха в града. Автоматите се насочиха към гледащите мирно работници. Всички се стъписахме.

Масовият разстрел продължи. [...]

Последното, което си спомням, е делото ми. Бях обявен за секунди за привърженик на бунта и бях осъден на публичен разстрел. Работата във фабриките беше прекъсната и се бяха насъбрали хиляди работници на площада, където се беше провела първата среща с тогавашните кандидат-управляващи. [...] С тгъта осъзнавах, че щях да почина минимална болка на близките си. Но се чудех какво ли въздействие щеше да има разстрелът ми върху останалите. По правило не трябваше да показват емоции, така че едва ли щях да получа отговор.

Преди да осъзная, един от пазачите беше завързал устата ми. След моменти вече ме побутваха по сцената. Страх ме обзе, започнах да трепери и да се боря в опит да се измъкна от силната хватка, ала безуспешно. Дадох ми момент да погледам тълпата, преди да бъде застрелян. С думите на един от управляващите: "Вижте какво си причинихте!", беше наредено на пазачите да опрат дулата на автоматите в главата ми. Без предупреждение, усетих силна болка, тялото ми се парализира и изпаднах в нищото. Да можеше разказвачът на тази история да види, че онази касаница бе искрата, нужна, за да започне пожар.

[...] There were ten people on the stage, smiling at the growing audience. [...] I asked a lady next to me what the event was, and she told me that there were new candidates for coming into power and that was their first presentation. [...]

When so many people had gathered around, it would be that the ten on stage would offer something revolutionary. [...] They spoke on the typical topics - the unfulfilled promises of the previous rulers, the decline of society, the impurities in power, and so on. Then they offered their views on the state's overall structure. They emphasized that their main goals were higher incomes and economic development. They gave with full confidence the promise that our country would become a huge economic power which would be above all others. It seemed to me that that notion was too unrealistic, but the crowd took everything that was said with affirmation and applauded again. They spoke about the construction of many factories, new jobs, increased exports (and profits, respectively), which was also welcomed with applause.

[...] I was surprised how enchanted everyone seemed to be as if they were hypnotized by the idea of that utopian world that the ten promised us. [...]

As soon as power was received, it was time for change. It all began with an increased transformation of certain buildings into industrial plants and dormitories, which we then thought of as a good attitude towards all those who had failed to secure a roof over their heads and work. and to give them a peace of mind. [...]

At some time newspapers and websites began to release articles that spoke against the government. Emphasis was placed on the vague source of funding for the new buildings, as well as sponsorship conspiracies and anonymous support for certain businesses at the expense of others. Although the people didn't believe, we also learned from the same sources about a secret law of punishment against all "non-protectionist state goals and views", to prevent any revolts. This was how the end of freedom started.

Rumors were heard that the Authority had used money intended for cultural development to carry out its "state goals and views". [...]

... Behind me I heard a cry. [...] One of the last in our group had taken the gun to one of the guards and shot him. [...] Just before the first rebel to be shot, a neighboring group of two people attacked their guards and knocked them down [...]

There was an even stronger mobilization. More and more people fled their groups, attacked the guards together, and then with the new weapons they had acquired, started to kill others. The state soon banned all sorts of social media, newspapers, magazines, the Internet. Only TV viewing was allowed, with only one program (the party) broadcasting "socially significant" and "positive influence" films and shows. The news was chosen by the ruling people, so the people, uninformed, dominated, and therefore manipulated, were in perfect condition for the fulfillment of "state goals and views".

[...] A cheerful jubilation, the same as the statement of the candidate - rulers before, welcomed the rebellion. It turned out that the supremacy of the guards - a weapon - was insignificant against the many angry people at times. The horde continued down, killed uncontrollably, and handed out weapons to volunteers. They barely had a clear idea of where they were heading to, but they apparently received support from many of us.

[...] The Horde gathered again in a circle, and in a moment of perplexity the guards stopped. "Brothers, remember - WE HAVE LIBERATED YOU," cried one of the rebels, and his words echoed in the city. The automatic machines turned to the peace workers. We were all shocked.

The mess shooting continued. [...]

The last thing I remember is my deed. I was declared in a second to be a supporter of the rebellion, and was sentenced to a public shootout. The work in the factories was interrupted, and thousands of workers were gathered in the square where the first meeting with the then ruling candidates was held. [...] With sadness I realized that I would cause intimate pain to my relatives. But I was wondering what impact my death would have on the others. As a rule, they don't have to show emotions, so I could hardly get an answer.

Before I realized, one of the guards had tied my mouth. After a few moments I was already on the stage. Fear caught me, I began to tremble and fight in an attempt to get out of the strong grip, but unsuccessfully. They gave me a moment to look at the crowd before getting shot. With the words of one of the rulers: "See what you have done!", The guards were ordered to hack the barrel of the machine guns into my head. Without my warning, I felt a great pain, my body paralyzed, and I fell into nothingness. If the storyteller could see that the carnage was the spark needed to start a fire.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

ploter.bg

ЗАЕДНО ЗА ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА

Автор: Илия Дичев

Категория: Фотография

Снимката е от ежегодната коледна кампания на организацията ПТПИ Делфините-Варна. Тази година решихме да подкрепим старчески дом „Гергана“. За да наберем нужните средства ние, членовете на организацията, в продължение на два месеца всяка събота правихме красиви коледни картички. Бяхме щастливи, че успяхме да се сдружим в името на обща благородна кауза и станяхме още по-мотивирани да продължим да помагаме на възрастните хора.

TOGETHER FOR THE ELDERLY PEOPLE

Author: Iliya Dichev

Category: Photography

The photo is taken during the annual Christmas campaign of the PTPI-Dolphins-Varna organization. This year, we decided to support "Gergana" senior home. To raise the necessary funds we, the organization's members, for two months every Saturday we were making beautiful Christmas cards. We were delighted that we associated for a common noble cause and became even more motivated to continue helping older people.

Автор: Александър Арнаудов

Категория: Текст

Author: Alexander Arnaudov

Category: Text

СОФИЯ

пътят към ада е в ремонт
всички вече са там
на паметника пише с млчание
вяра надежда любов.

SOFIA

the road to hell is under repair
everyone is already there
on the monument id written with silence
faith hope love

ГРАДЪТ

между уличните лампи
измиваме светлината от гледката
и се завръщаме
в обивката на времето
до следващото начало
на света.

THE CITY

between street lamps
we wash the light from
the view
and we are go back
in the envelope of time
until the next beginning
of the world.

СТРАСТ

никая дрога
не може
да те убие
бързо колкото мен
когато влизам
във вените ти
и оставам там
за да издишам
като цигарен дим
душата ти.

PASSION

no drug
can
kill you
as fast as me
when I go in
to your veins
and stay there
to exhale
such as cigarette smoke
your soul.

ДНИТЕ ИЗТИЧАТ КАТО КРЪВ

ОТ ОЧИТЕ НА СЪРНА
забравят живота и
продължават надолу
в небето
под краката на тези
които вървят към края
и утрото протяга ръце

сънят става мъгла
градът става рана
времето става нож
а сърцето белег
който не си отива.

THE DAYS FLOW OUT LIKE BLOOD

FROM THE EYES OF A ROE
they forget the life and
continue down
in the sky
under the feet of these
who are going towards the end
and morning stretches out hands

the sleep becomes a fog
the city becomes a wound
time becomes a knife
and the heart a scar
which doesn't go away

СЕМЕЙСТВО

в картината на стената
корените тежат
и пропадат
вкъщи е далече
от дома ми.

FAMILY

in the picture on the wall
the roots weigh
and sink
home is far away
from my house

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

Автор: Денис Олегов
Категория: Текст

Author: Denis Olegov
Category: Text

КОГАТО ЧОВЕКЪТ ЗАГУБИ ГЛАСА СИ

Когато човекът загуби гласа си
мечти и стремежи послушно заспиват
на прага, където търпели до слъзи,
рушим се безверни, без време изтрита,
защото искрите тушахме в пожара,
душевно невежи за ранни присъди.
Предали идеи, превили безславна
гърбини в поклони, наивно присъщи.
Тогава залязва зората безцветна,
изтекла от рани, уместно прикрити.
Далечни прозорци затварят...и ето:
остават неволни миражи следите.
Инертно се носим с години. Едва ли
искрата огрява живота до късно.
Угасват очите и стават кристали,
когато човекът загуби гласа си.

WHEN THE MAN LOSES HIS VOICE

When the man loses his voice
dreams and aspirations obediently fall asleep
on the threshold, where suffering to tears,
we break unfaithful, without time erased,
because we extinguished the sparks in the fire,
mentally ignorant of early sentences.
Betrayed Ideas, bended backs ingloriously
in bow, naively inherent.
Then wane the dawn colorless,
leaked from wounds, appropriately
disguised.
Distant windows close ... and here is:
The traces leave unintentional mirages.
We float inert for years. Hardly
the spark lit lives until late.
The eyes quench and become crystals,
when the man loses his voice.

НА СИННИТЕ ПЛОЩАДИ

Изстинали площади
от тихите стъпки
на гневен реванш.
Сипайски метеж
разкъсва съдбите
на бели и черни,
червеникаво-сини
маси безцветни.
Реките от кръв,
въздиращи трона,
разтварят се в почвата -
гроб на борбата.
Сираци се молят
за пролетен дъжд -
демарш на страха!

ON THE BLUE SQUARES

Cold squares
from the quiet footsteps
an angry revenge.
Sepoy Mutiny
tears the destinies
in white and black,
reddish-blue
colorless masses.
Blood rivers,
rising the throne,
dissolve in the soil -
tomb of the struggle.
Orphans pray
for spring rain -
démarche of fear!

МАНИФЕСТ НА ПРОВАЛА

Родени сме в мъка,
зачеркнати от списъка
на онези, успелите,
великите личности.
Растящи със грешките,
решени от другите,
не искаме редките,
отритваме чуждите.
И слепи повярвахме
на светлото бъдеще,
внезапно избягало,
разграбило къщите
на волните мозъци
решили промяната,
изгнрили от болести
на фалш на естрадата.
Глупакът на трона си
осмива ни драмите.
Под сивите облаци
пред него се кланяме.
Царете и дамите
в играта ни местиха.
Подмолно за хляба си
оставаме крепостни.
И старите в крчмите
пияно оплакват се,
че служим на тъпите.
Покорни са масите.
Покорно научени,
мълчащо устискващи,
с дедите измъчени,
с фалшивите истини.
Да хвалим живота си
душевна програма -
на възвишена кота
да възлюбим провала.

MANIFEST OF THE FAILURE

We are born in sorrow,
scratched from the list
of those who have succeeded,
the great personalities.
Growing with the mistakes,
decided by the others,
we don't want the rare,
we spurn the strangers.
And blind we believed
the bright future,
suddenly escaped,
has plundered the houses
of the free brains
who decided the change,
rotted out of illnesses
of the falseness of the estrade.
The fool on his throne
laughs at our dramas.
Under the gray clouds
we bow before him.
Kings and ladies
moved us in the game.
Surreptitiously for our bread
we remain serfs.
And the old ones in the taverns
drinking complain,
that we serve the dumb.
The masses are obedient.
Submissively learned,
silently holding out,
with the tormented ancestors,
with the false truths.
Praise our lives
soul program -
of elevated hill
to love the fallure.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Със съдействието на / With the support of:

ПЪРВАТА СЪПКА

Автор: Мириан Маринова

Категория: Илюстрация

Триптихът проследява това как всичко започва от един Човек. Човекът, който има очи да види проблема в обществото. Човекът, който има идея. Човекът, който има глас и иска всеки да го чуе. Като слънцето постепенно осветява фасадите на обикновените блокове и ги кара да се къпят в цветове, така и делото на този Човек може да пробуди у обществото идеята за промяна.

THE FIRST STEP

Author: Mirian Marinova

Category: Illustration

The Triptych tracks how everything begins with a Human. The Human who has eyes to see the problem in society. The Human who has an idea. The Human who has a voice and wants everyone to hear it. As the sun gradually illuminates the facades of ordinary blocks and makes them bathe in colors, so the work of this Human can awaken in society the idea of a change.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

МЪЛЧАНИЕ

Автор: Емине Садкъ Категория: Текст

На демократичните партизани от Емида Сладкъ, както обичате да ми викате, красиви и силни умове такива.

/Посвещавам този текст и участието си в този конкурс на всички студенти от ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“, които с цената на собствения си личен живот, време и риск за образование – водеха битка срещу политизирането на университетта. Пожелавам образованието в България да пребъде, да цъфти, да вдъхновява, обединяват и да растем заедно и на високоОжогоо./

Не съм спала от няколко дни. Медиите не ни чуват, предизборни кампании, не можем да споменаваме имената, казват. Университетът ми е в опасност и всички синхронно мълчат. Словото ми само ме убива тука, трябва да излиза от него. Ще замълча шумно. Утре съм в Шумен. "Hey, You!" на Флойд ми взима и връща надеждата вече няколко месеца. Написвам: Великотърновският университет се задушава под байрака на (име на политическа партия, цензурирано впоследствие /ама е македонска/) от 1996 г. Политическата и институционална власт на някои от преподавателите помагат да се гаят законите и ценностите на висшето училище. Проблемът е на национално, културно и социално ниво. Бъдещето на нашата Алма Матер и на страната ни е застрашено. Местните медии ги е страх да говорят за това, а на националните им е забранено. Група студенти търсят диалог с окупаторите. Окупаторите никога не се появяват. Под масовото мълчание лицата остават скрити и неясни.

Какви ми кой си?! Тишина. А ти момиче, защо мълчиш?

Записваме този текст с гласа на един приятел. За да не се замърсява шумово записа, се тикнахме в тясната и тъмна

тоалетна. Така ли се правят тези неща, пита ме. Не знам кои са тези неща, но така се правят.

После отивам до книжарницата поръчвам „голямо и черно тиксо за уста“, черен маркер и два цветни листа: син и червен. Не ми стигат парите и продавачът ми казва: Другото от мен, ти само си свърши работата.

Вече съм в Шумен. Конкурсът, в който участвам вече няколко години. Заради дъжда, всички са натикани в стая с два квадрата – вътре единият е празен, отвън седим, на другия, седим ние, участниците от конкурса. Преди да започнем да четем, аз моля Пиара на университета да ми напечата текстове. Показва ми офиса и ме оставя да правя каквото си искам с принтера. Напечатвам 17 еднакви текста, които написах заедно със запис на тоалетната:

Какви ми кой си?! Тишина. А ти момиче, защо мълчиш?...

Мълча, защото точно когато думата „държава“ беше изгубила всякаква стойност, смисъл и поведение, се родихме се ние – децата на 90-те. Онези, които нищо не разбират и не знаят, защото няма кой да ни обясни. Онези, чито глави бяха натълпени с очакването на родителите и параноите на бабите и дядовците. Лутаме се между ново и старо, синьо и червено, сладко и горчиво, лесно и трудно, реалност и виртуалност. Оттледахме се в интернет. Заживяхме в ерата на положителното мислене, а раните ни зепт мълчаливо. Родихме се душевно мъртви под останките на разрушените мостове на поколения, етоси, религии и история.

Историята ни е неясен и свиреп Бог, създаден от скръбната ни литература. В гърдите на роба бие зле-имплантиран национализъм. Излъгани, родихме се в културна и политическа апатия. Изкуството, университетите, училищата ни са собственост на агенти от държавна сигурност.

О, плачете всички! Плачете за онези, които умря върху картините на Пикасо. Плачете по-силно, за да ви чуят мъртвите Господари на изкуството.

SILENCE

Author: Emine Sadka

Category: Text

To the democratic partisans from Emida Sladka, as you, such a beautiful and strong minds, like to call me.

I dedicate this text and my participation in this competition to all students of VTU "St. st. Kiril and Metodij", who fight against the politicization of the university with the price of their own private life, time and risk. I wish that the education in Bulgaria will live through, bloom, inspire and unite us to grow together and high.

I have not slept for a few days. The media don't hear us, the pre-election campaigns warn us, we can't mention the names. My university is in danger and everyone is synchronously silent. My speech kills me here, I must get out of it. I will be loudly silent. Tomorrow I am in Shumen. "Hey, You!" of Pink Floyd takes and returns my hope for a few months. I write:

The university of Veliko Tarnovo suffocates under the banner of (name of a political party, censored/ it is a Macedonian/) from 1996. The political and institutional influence of some of the lecturers contributes to the disregard of the laws and the values of the university. The problem is on national, cultural and social level. The future of our Alma Mater and of our state is threatened. The local media are afraid to speak about that whilst the national media are prohibited. A group of students searches for a dialog with the occupiers. The occupiers never appear. Under the mass silence the faces remain hidden and unclear.

Tell me, who are you?! Silence. And you, girl, why you keep silent?

We record this text with the voice of a friend. In order not to mess up the sound recording, we are hiding into the narrow and dark toilet. Is this the right way to do such things, he asks me? I don't know what

these things are, but that's how you make them properly.

Then I go to the bookstore and order "a big and black mouth tape", a black marker and two colored sheets of paper: one blue and one red. I don't have enough money and the salesman tells me: I will pay the rest, just do your job.

Now I have arrived in Shumen. I have been participating in the Competition for several years. Because of the rain all are pushed into a room, two square meters big – one of which is vacant, we stay outside, on the other are staying we, the participants of the competition. Before I start reading, I asked the PR of the university to print me my texts. He shows me the office and leaves me to do whatever I wish with the printer. I print 17 copies of the texts, which I wrote together with the recording from the toilet:

Tell me, who are you?! Silence. And you, girl, why you keep silent?

I keep silent, because as the word "state" had lost every value, sense and behavior, we the children of the 90s were born. Those children, who don't understand and don't know because there's no one to explain. Those, whose heads had been filled up with the despair of our parents and the paranoias of our grandparents. We wander between new and old, blue and red, sweet and bitter, easy and hard, real and virtual. We grew up on the Internet. We started living in the era of the positive thinking yet our wounds are wide open silently. We were born spiritually dead under the remains of the destroyed bridges of the generations, ethnicity, religions and history.

Our history is an unclear and savage God, inspired by our grieving literature. In the chest of the slave is beating the bad-implanted nationalism. Ued, we were born in a cultural and political apathy. Our art, universities and schools are propriety of agents from the secret service.

Oh, cry, all of you! Cry for those, who died on the Picasso's paintings. Cry louder, so the dead Lords of the art can hear you.

Думите и истината изгубиха значението и смисъла си отдавна. Вече не им вярвам. Не вярвам и на хората. Вдишвам отчаянието на няколко поколения и издишам безнадеждност. Не мога да пиша повече. Не мога и да дишам повече. Вашето мълчание към властта ви прави част от нея. Аз съм част от вас! ЩЕ мълча, мълча, мълча и ще заспя в кошмарите ни.

Преди да започнем да четем по азбучен ред, в коридора рисувам стени върху червените и синия лист. Ще ги построя! Ще ги скъсам! Всички стени сме ние! Ние сме стените! Ще ги направя на парчета, с тиксо на уста и с Хей, Ти! Радвам се, че цензурирах циничната си идея да късам истински политически плакати. Не искам да ги виждам тези хора.

Казват името ми. Ставам. Пускам записа от тоалетната. Слагам тиксо на устата си. Устните ми сякаш се съпротивляват на латекса, който ги стяга. Стяга ме гърлото. Записът свършва: Какви ми кой си?! Тишина. А ти момиче, защо мълчиш?

Раздавам 17 напечатани текста и пускам Флойд и започвам да късам стените на парчета. Болката от мълчанието се пренася в очите ми и заплаквам. Слабост ли е тази глупава смелост, не знам. Но плаках като малко безпомощно кученце. Търся глутницата си. Казват ми:

– Успокой се! Всичко е наред! Хладнокръвие трябва.

– Знам – казвам ви – Вие ни трябва, вие! Желанието за „Съединението прави силата“ и надеждата... дайте ни я или ни я върнете.

Ден след конкурса изборите за нов ректор протекоха по-добре от очакваното. И вярвам, че само вярата и упоритостта на всеки един студент, с които излизаме на протести, писахме до медии и какво ли още не. Само вярата повярва и създаде себе си. Благодаря на всички ви! Обичам ви и винаги ще излизам с вас в търсенето на диалог, а не кръв!

The words and the truth had lost their meaning long ago. I don't trust them anymore. I don't believe the people either. I inhale the despair of some generations and exhale hopelessness. I cannot write anymore. I cannot breathe anymore. Your silence to the authority makes you a part of it. I am a part of you! I WILL keep silent, silent, silent and will sleep in to our nightmares.

Before start reading in alphabetical order. In the corridor I draw walls on the red and the blue paper. I will build them! I will tear them! We all are the walls! We are the walls! I will cut them to pieces with tape on mouth and with Hey, You! I am happy, that I have censured my cynical idea to tear real political posters. I don't want to see those people.

They call out my name. I stand up. I turn on the recording from the toilet. I put on tape on my mouth. My lips seem to resist the latex that tightens them. My throat tightens. The record ends:

Tell me, who are you?! Silence. And you, girl, why you keep silent?

I distribute 17 printed copies and turn on Floyd and start tearing the paper walls to pieces. The pain of silence moves into my eyes and I start crying. Is this weakness a stupid act of courage, I don't know.

But I cried like a little helpless puppy. I'm looking for my wolf pack. They say to me:

- Calm down! Everything is fine! We need to be calm is needed!

- I know- I'm telling you- We need you, you! The desire for "Unity gives the power" and the hope... give it to us or return it to us.

One day after the competition the election for a new rector went better than expected. I hope, that only the faith and perseverance of every student who took part in the protests, wrote to the media and so on. Only hope believes and creates itself. Thank you all! I love you and will always come out with you in search of dialogue, not for blood!

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

ПИСМО ДО ГЕОРГИ МАРКОВ

Автор: Стефан Кичев

Категория: Текст

На рождените дни на дисиденти или датите на техните убийства се случва нещо, което вероятно би било най-големият кошмар за същите тези дисиденти, привидно получаващи заслужените си почести и признание. Имам предвид всички тържествени церемонии пред очаквани в венци паметници, на които управляващи и хора с мерак да са управляващи държат прочувствени речи и говорят за тези хора като за светци. Мъченици, похвално загинали в борба със злото; при това същото зло, с което в момента тези достойни властимащи или властонеци господа се борят. Борба, в която най-острият оръжия са най-високопарните речи. За този феномен нашият Георги Марков разказва в писмото си до Христо Ботев:

„О, как искам да видя лицето ти на този ден, как отгоре, някъде над облаците, гледаш това човешко наводнение към твоето лобно място, как добре организирани организации, войници, офицери, милиционери, ученици, пионери, комсомолци, партийци, духови музика, ракетни части, обикновени и централни комитети, генерали, поети, министри, писатели, разни деятели – с коли, камиони, автомобили, хеликоптери и пеша отиват да отдадат почит на легендата...”

Днешно време по-голямата част от „отдаването на почит“ се наблюдава във Фейсбук под формата на статуси или по телевизията, където всеки без да напуска уютата на дома си може да прояви уважение към падналия „в бой за свобода“. И ставайки свидетел на всичко описано, не мога да не си мисля единствено за Георги Марков и да не се обърна направо към него.

Драги Георги Марков,

Наслушах се и се начетох на поети, министри, писатели, разни деятели да говорят и пишат за теб като за светец, като за апостол на свободата, чист и невинен агнец. Наслушах се да ти оправдават прегръдката с режима на Тодор Живков, вилата, в която си живял, че дори и сивото БМВ, което си карал из София. Ти не си светец, не си апостол на свободата и не си, за бога, чист и

невинен агнец. Ако човек истински те разбере и прочете твоите задочни репортажи за една задочна (за теб) България, ще вдене, че ти сам си се смятал за лаком страхливец, който е имал от всичко в изобилие – пари, слава, домове за „творчество и отдиш“, редакторски постове, безкрайни сметки в кафенета и ресторанти, почивки и пътувания в чужбина – и който лаком страхливец, докато се е наслаждавал на комфорта, е пренебрегвал истинските смелчаги като Константин Павлов, страдали по неразбираеми за него начини. Че ти активно си участвал в дублирането на литературата с псевдолитература, дублирането на личността с псевдоличност и дублирането на живота с псевдоживот, както ракова клетка дублира човешка тъкан.

Не мога да търпя как хора, които имат полза да нападат комунизма, но кладенецът на идеите им е пресъхнал, неистово и жадно ровят за останките ти и ги развяват в статуси и речи за твоята значимост. Ходят по телевизията и разказват за теб, сякаш носят на всички ни благата вест, спасителното послание, разказват за твоето убийство и разбираме, че те в момента, появявайки се на екраните на стотици хиляди телевизори с твоето име изписано отдолу, сякаш борят същия злодей, който те уби. И ние зрителите поддържаме шоуто.

Ти щеше да се надсмееш над нас така, както си се надсмивал над себе си. Защото излизаш отвъд границите на праволинейната правилна позиция на посттреходния антикомунист в България. Позиция, която може да бъде споделяна единствено от работи, извършващи механични уравнения в главите си, в които уравнения ти – легендата за теб – е търсеното, ценното и решаващо задачата неизвестно. Пиша, защото ти не си робот и нито един брониран костюм, независимо от какъв непробиваем метал, не би могъл да побере, нито да устои на неудържимите напори на твоята човечност.

Преди време се възмущавах как те няма сред всичките писатели, които изучаваме в училище. Докато бях в гимназията се скарах с един учител заради теб, още пряко вдъхновен от твоите думи. Но сега си мисля, че може би не искам дори да си представям в какво готическо чудовище ще те превърне образователната ни система, нито пък да си представям какви букети от клишета ще се пишат за теб в преписваческите сайтове и как ученици ще рециклират тези букети, за да могат да си предадат домашното или представят успешно на някое изпитване.

Ти открито и без задръжки пишеш за скъпата западна кола, която си карал, заплатами от няколкото служби, които безсрамно си прибирал и мерзостта на Съюза на

писателите, в който угоднически си членувал. Пишеш за себе си също както е писал Александър Солженицин, когато разказва за полагащата му се лакей като съветски офицер, който му е носил багажа, готвил и чистил.

Разбирам те какво си целял да направиш, когато си подел пред микрофона на програмата „Контакти“ изповедта си за една задочна България. Разбирам, че не си искал да допуснеш грешката на Ботев – не си искал да им дадеш легендата за теб, името ти да кхнти из радиостанции и неперестанно да се предвкъва от ненаситните усти на политици и комсомолци. Не си искал да се разпънеш на кръст в името на правдата – искал си да покажеш, че си недостоеен за мъките на Голгота. Да припомним, че тогава на онзи хълм в Йерусалим е загинало презряно и предадено от света същество, а не доволно и наядено гражданин на малка държава. Може би така си се надявал – ако не сочиш с пръст, ако не наиздаваш и морализаторстваш, а вместо това подложиш себе си на парещите болки на нажеженото желязо на съвестта, няма да се роди герой, няма да се роди мъченик, но когато останалите чуем твоите отчаяни викове инстинктивно и ние ще се вгледаме в себе си. Ще се замислим дали сме толкова по-добри от теб? Дали всъщност по същия начин не сме огъвали коляно, когато сме наддушвали огромна лична изгода? Дали и ние не сме си предавали принципите? Дали и ние също не сме достойни за мъките на Голгота?

Ако някога се явиш в София като видение, както се явяват в Москва на Булгаков, и успееш добре да огледаш наоколо, неминуемо ще разбереш, че не си успял. Че некадрните на момента са те „употребили“, както ти се възмущаваш, че употребяват Христо Ботев. Не знам какво ще кажеш, как ще реагираш, но едно ще осъзнаеш на момента и то е, че врагът те победи. Уби те с миниатюрна отровна сачма и после ние те превърнахме в изкуствен образ на мъченик. Образ, който може да се надене само от бронзови статуи, но не и от дишащи човешки същества, каквото ти си бил и каквото ти единствено си бил.

„Оттук нататък с твоето име в уста, боготворейки легендата, всички тия власти, и особено сегашната, щяха да унищожават всеки българин, който дръзнеше поне най-бледо да бъде като тебе”

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

A LETTER TO GEORGI MARKOV

Author: Stefan Kichev

Category: Text

On the birthday of dissidents or the dates of their murders, something is happening that would probably be the biggest nightmare for the same dissidents, seemingly receiving their respected honors and recognition. I mean all the solemn ceremonies in front of the monuments with wreaths, on which the rulers and those who want to become rulers make powerful speeches and speak of these people as saints. Martyrs, praiseworthy fallen in the struggle with evil; and the same evil with which these worthy gentlemen who have or want to have power are currently fighting. A fight, in which the deadliest weapons are the most prominent speeches. For this phenomenon our Georgi Markov tells in his letter to Hristo Botev:

"Oh, how much I want to see your face on that day, how above, somewhere above the clouds, you are looking at this human flood to your resting place, how well-organized organizations, soldiers, officers, militiamen, pupils, pioneers, comrades, party members, orchestras, rocket units, ordinary and central committees, generals, poets, ministers, writers and other figures - with cars, trucks, helicopters and on foot go to pay tribute to the legend ..."

Today, most of the "tribute" is seen in Facebook in the form of status or on television, where everyone without leaving the comfort of their home can show respect for the fallen "in the fight for freedom". And being a witness of everything described, I can't only think of Georgi Markov and not turn straight to him.

Dear Georgi Markov,

I had enough of listening to poets, ministers, writers, and other people to speak and write about you as a saint, as an apostle of freedom, a pure and innocent lamb. I listened enough to justify your connections with the regime of Todor Zhivkov, the villa where you lived, even the grey BMW that you drove around Sofia. You are not a saint, you are not an apostle of freedom, and you are not, for God's sake, a pure and innocent lamb.

If a person truly understands and reads your Absentia Reports about a period (for you) in Bulgaria, will understand, that you considered yourself as a greedy coward who had everything in abundance - money, glory, homes for "creativity and recreation", editorial posts, endless bills in cafes and restaurants, holidays and travels abroad - and, while enjoying comfort, you ignored the real brave people like Konstantin Pavlov, who suffered in ways difficult to comprehend. That you actively participated in the duplication of literature with pseudo-literature, duplication of personality with pseudo-personality, and duplication of life with pseudo-life, as a cancerous cell duplicates human tissue.

I cannot endure how people who benefit to attack the Communism regime, but the well of their ideas is dry, dig frantically and hungrily for your remains and wave them in statuses and speeches about your significance. They appear on TV and tell us about you, as if they are bringing the good news to us, the rescue message, telling about your murder, we understand that, as they appear on the screens of hundreds of thousands of TVs with your name below, are fighting the same villain, who killed you. And we the viewers keep the show.

You would have laughed at us as you had laughed at yourself. Because you are going beyond the boundaries of the straightforward righteous stance of the post-transition anti-Communist in Bulgaria. A stance that can only be shared by robots performing mechanical equations in their heads, in which your equations - the legend for you - are the quest, the valuable and the crucial task unknown. I write, because you are not a robot and there is no armory, no matter what metal it can hold, it cannot contain or resist the irresistible pressure of your humanity.

Some time ago I was angry that you are not among all the writers that we study at school. While I was in high school, I had an argument with a teacher about you, freshly inspired by your words. But now I think maybe I don't even want to imagine in what a gothic monster our educational system will turn you to or to imagine what bunch of clichés will be written for you in copywriting sites and how students will recycle these bunches, to be able to pass homework or perform successfully exams.

You openly and unconditionally write about the expensive western car you had driven, the salaries of the few offices you had shamelessly received, and the abomination of the Writers' Union, in which you were comfortably affiliated. You write about yourself, just as Alexander Solzhenitsyn wrote when he tells about his lackey as a Soviet officer who carried his luggage, cooked and cleaned.

I understand what you wanted to do when you made your confession about time in Absentia from Bulgaria in front of the program "Contact" microphone. I understand that you didn't want to make Botev's mistake - you didn't want to give them the legend for you, your name to ring through the radio stations and steadfastly leap from the insatiable mouths of politicians and Komsomols. You didn't want to crucify yourself in the name of righteousness - you wanted to show that you were unworthy for the pains of Golgotha. To remember, that, on this hill in Jerusalem, a despised and world-betrayed person was killed, not a satisfied and fattened citizen of a small state. Perhaps you have hoped - that if you don't point with a finger, if you don't instruct and moralize, instead you put yourself in the burning pains of the scorching iron of conscience, no hero will be born, no martyr will be born, but when the rest of us hear your desperate shouts instinctively, and we will look at ourselves. Will we think if we are so better than you? Is it really the same way we didn't bend a knee when we had an enormous personal benefit? Did we not even betray our principles? Are we, too, not worthy for the pain of Golgotha?

If you ever appear in Sofia as a vision, in such way as Bulgakov appears in Moscow and you can look well around, you will inevitably realize that you have not succeeded. That the incompetent people at the moment have "used" your name in exactly the same way you have complained about using Hristo Botev's name. I don't know what you will say, how will you react, but you will realize at the moment and it is that the enemy defeats you. He killed you with a miniature poisonous bullet and then we turned you into an artificial image of a martyr. An image that can be born only by bronze statues, but not by the breathing human beings which once you have been a part of.

"From now on, with your name on lips, worshipping the legend, all these authorities, and especially the present one, would destroy every Bulgarian who dared to resemble you even slightly."

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

**БИТКАТА ЗА СВОБОДАТА НА СЛОВОТО
Е ЕДНА ОТ НАЙ-ВАЖНИТЕ КАУЗИ.
НЕКА СЕ ПРЕБОРИМ ЗА НЕЯ**

**Автор: Ангелина Грозева
Категория: Илюстрация**

Идеята на илюстрацията е да ни ангажира като общество с необходимостта от достигането до яснота, прозрачност и светлина по всички теми чрез ролята на четвъртата власт и постигането на най-скромените мисии на журналистиката, колкото и трънлив да е пътят, по който трябва да вървим, за да стигнем до истината.

**THE BATTLE FOR THE FREEDOM OF THE WORD
IS ONE OF THE MOST IMPORTANT CAUSES.
LET'S FIGHT FOR IT**

**Author: Angelina Grozeva
Category: Illustration**

The idea of the illustration is to engage us as a society with the necessity to reach clarity, transparency and light on all themes through the role of the fourth power and the achievement of the most cherished missions of journalism, however thorny it is the way we have to go, to get to the truth.

**BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW**

**Sofia Municipality
Culture Programme**

Със съдействието на / With the support of:

ЕДНА НЕДЕЛЯ

Автор: Калоян Захариев

Категория: Текст

Беше 30 януари 1972 г., а мястото - Дери, Северна Ирландия, когато осъзнах някои неща за автоматата FN FAL. Първо, той е дълго и ръбесто оръжие. Тежи 9,4 либри и е дълъг 43 инча. Второ, в пълнителя си има 30 патрона 7,62 x 51 NATO, които излизат от цевта със скорост 2756 фута в секунда. Трето, те могат да поразят меката човешка от 656 ярда разстояние.

Смъкнах автоматом от рамото си и дългата му цев почти докосна земята. Ушите ми пищяха. Дланите ми бяха потни, въпреки че джъкт ми рисуваше облачета в студения ден. Униформата беше залепнала за гърба. Лютата миризма на барут пареше очите ми. Избърсах сълзите с длан и замигах. [...]

Продължих по следата. Стисках автоматом толкова силно, че дланите ми пулсираха от болка. Джъкт излизаше на хрипове от гърдите ми. Потта капеше по лицето и пареше очите ми, но не вдигах ръка от оръжието.

„Можеш да преживееш всичко освен смъртта“ - казваше сержант МакМърфи, докато с ругатни ни караше да газим през ровове, пълни с кал и тиня. [...]

На площада ме посрещна хаос - навсякъде полицаи, лекари и войници. Някои бутат носилки с ранен, други - арестувани протестиращи. Свещеник даваше последно причастие на смъртно ранен, а до него стоеше въоръжен войник. Вятърът гнеше стъпан плакат с надпис „Асоциация за граждански права на Северна Ирландия“. Във въздуха се носеше миризма на барут, болка и кръв.

Обърнах поглед към сградата, в която бях оставил ранените момиче и...

....

- Скъпи?

Жена ми ми подаде бутилка вода.

- Май си сълзачасал. Какво гледаш така втренчено?

Около нас се носеше истинска река от хора. Хиляди и хиляди мъже и жени, млади и стари вървяха по улицата.

Гласовете им ехяха. Стотици разноцветни плакати се издигаха във въздуха - „Не на Брекзит“, „Заедно с Европа“, „Обединение, не разделение“ и още десетки и десетки лозунги. Някои бяха направени от организационните комитети, но повечето бяха дело на усилията на самите хора и не бяха нищо повече от лист хартия върху дървена пръчка. Това обаче нямаше значение.

Край тълпата спокойно крачеха полицаи. Някои от тях си говореха със свои познати от митинга. Две красиви американски туристки, присъединили се към шествието от любопитство, се снимаха с млад униформен, почервенял от смущение. Мяркаха се и няколко конни патрула. Баща беше вдигнал момиченцето си, за да може то да погали гъстата грива на един от конете. Белокоса старица вървеше, гушнала кученцето си.

- Видях онази сграда ей там - посочих и лакътят ми изплука. Годишите си казваха думата. - Спомних си някои неща.

Жена ми се засмя. Плъзна пръсти през белите й коси, които носеха далечния спомен за огнени кичури. Подръпна горнището, с което бе намотнала голите си рамене. Погали грозния белег впил се в бялата кожа над мишиницата. [...]

Плъзнах поглед наоколо. Реката от хора ни обгръщаше, буташе ни неумолимо напред. Обгръщаха ни хиляди гласове. Ехтеше смях.

Прегърнах я и я притиснах към себе си. Целунах я по бялата коса.

- Миналото няма значение, само бъдещето.

It was January 30, 1972, and the place - Derry, Northern Ireland, when I realized some things about the FN FAL. First, it is a long and a rough weapon. It weighs 9.4 lbs and is 43 inches long. Second, there are thirty-seven 7.62 x 51 NATO Navy cartridges in the magazine, which exit the barrel at 2756 feet per second. Third, they can hit the soft human tissue from 656-yard distance.

I took down the machine gun from my shoulder and his long barrel nearly touched the ground. My ears were screaming. My palms were sweaty, although my breath was drawing clouds on the cold day. The uniform was stuck to the back. The hot smell of gunpowder was burning my eyes. I wiped the tears with my hand and started blinking. [...]

I followed the trail. I pressed the machine so hard that my palms were pulsing from pain. The breath came out of my chest. The sweat was dripping on my face and was burning my eyes, but I did not raise my arm from the gun.

"You can survive everything but death," Sergeant McMurphy said, while swearing at us and took us through the ditches, filled with slime and mud. [...]

There was chaos in the square - police, doctors and soldiers everywhere. Some are pushing stretchers with wounded, others - arrested protesters. A priest was giving the final sacrament of a mortally wounded, and beside him was standing an armed soldier. The wind had bent a trampled poster with the inscription "Civil Rights Association of Northern Ireland". There was the smell of gunpowder, pain and blood in the air.

I looked at the building where I had left the wounded girl and ...

...

- Honey?

My wife gave me a bottle of water.

- Maybe you are affected by sunstroke. What are you staring at?

There was a real river of people around us. Thousands and thousands of men and women, young and old, were walking down the street. Their voices were echoing. Hundreds of colorful posters were raised in the air - "No to Brexit," "Together to Europe," "Unification, no separation", and tens and dozens of slogans. Some were made by the organized committees, but most of them were the work of the people themselves, and they were nothing but a piece of paper on a wooden stick. But that didn't matter.

Police were walking calmly down the crowd. Some of them were talking to their acquaintances at the rally. Two beautiful American tourists who had joined the procession with curiosity took pictures with a young uniformed, who was blushing from embarrassment. There were several horse patrols. A had lifted his little girl to touch the thick mane of one of the horses. A white-haired old woman was walking around, cuddling her puppy.

- I was looking at that building there," I said, and my elbow cracked. The years were telling their word. - I remembered some things.

My wife laughed. She slid her fingers through her white hair, which carried the distant memory of fiery strands. She covered her bare shoulders with the top she was wearing. She stroked the ugly scar on the white skin over her arm. [...]

I looked around. The river of people embraced us, pushing us inexorably forward. We were embraced by thousands of voices. Laugh rumbled.

I hugged her and pressed her closer to me. I kissed her white hair.

The past doesn't matter, only the future matters.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

DARE TO

SPEAK

ОСМЕЛИ СЕ ДА ГОВОРИШ

Автор: Мария Стоянова

Категория: Фотография

Героинята във фотографиите ми е в състояние на душевен хаос и има много неща, които би искала да извика на света, но не смее. Вместо това тя затваря очи и уши, и мълчи. Ръцете на врата ѝ символизират социалното напрежение, което много често диктува нашите действия. Нищо в този свят няма да се промени, докато някой не събере смелостта да проговори. Изглежда трудно, но да мълчиш е най-голямото страдание. Изисква се смелост да говориш, но е единственият начин да живееш пълноценно.

DARE TO SPEAK

Author: Maria Stoyanova

Category: Photography

The character in my photographs is in a state of soul chaos and there are many things that she would like to shout to the world, but she doesn't dare. Instead, she closes her eyes and ears, and keeps silence. The hands on her neck symbolize social tension, which very often dictates our actions. Nothing in this world will change until someone gathers the courage to speak. It seems difficult, but silence is the greatest suffering. It requires courage to speak, but it is the only way to live fully.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Със съдействието на / With the support of:

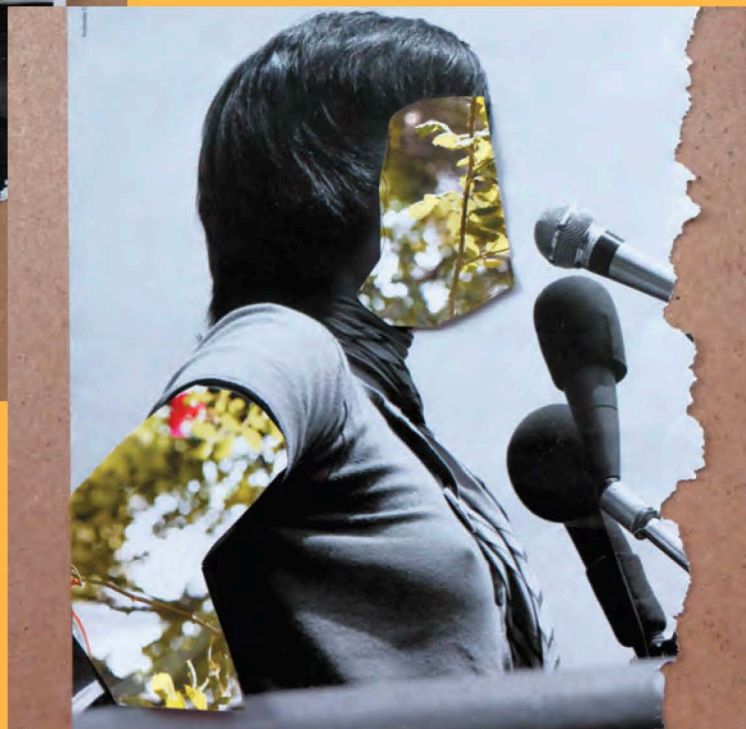

В ПРИРОДАТА НИ Е
Автор: Дарина Коканова
Категория: Илюстрация

Енергията на протестите, сдружаването и свободното изразяване в името на общи каузи са естествен израз на нашата природа - на нашата човешка природа, но и на Природата, от която сме част, която също чрез нас се изразява.

IT IS IN OUR NATURE
Author: Darina Kokonova
Category: Illustration

The energy of protests, association and free expression in the name of common cause are a natural expression of our nature - of our human nature, but also of Nature, of which we are part, which also expresses itself through us.

**BULGARIAN CENTER
 FOR NOT-FOR-PROFIT
 LAW**

Със съдействието на / With the support of:

В ПРИРОДАТА НИ Е

Автор: Дарина Коканова

Категория: Илюстрация

Както се чува сред скандиранията на последната вълна от глобални екологични протести: „Морските равнища се надигат - и ние също.“ В природата ни е да се надигаме, когато нещо не е наред. В природата е и нашата връзката с всичко и всички. Тя е нашата надежда за обединение и намиране на решения. Нека не позволяваме да бъде отричана.

IT IS IN OUR NATURE

Author: Darina Kokanova

Category: Illustration

As can be seen from the chanting of the latest wave of global environmental protests: "Sea levels are rising - and we too." It is in our nature to rise when something is wrong. Nature is also our relationship with everything and everyone. It is our hope of uniting and finding solutions. Let us not deny it.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

ШИФЪРЪТ НА УЛИЧНИТЕ ЗНАЦИ

Автор: Калина Александрова

Категория: Фотография

Идеята за фотографиите реферира към нарастващото обществено напрежение, което е настанало покрай борбата за свободата на словото. Към заснетите улични табели с фоташоп съм добавила специфични думи, за да подчертая значимостта на знаците, които са навсякъде около нас и които ежедневно подминаваме и дори не прочитаме...

THE CODE OF THE STREET SIGNS

Author: Kalina Alexandrova

Category: Photography

The idea of photography refers to the growing public tension that has come because of the fight for the freedom of speech. I added specific words to photographed street plates to emphasize the significance of the signs that are everywhere around us and which we daily overlook and even do not read...

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR PROFIT
LAW

Със съдействието на / With the support of:

ШИФЪРЪТ НА УЛИЧНИТЕ ЗНАЦИ

Автор: Калина Александрова

Категория: Фотография

...Дали ако изглеждаха те по начина,
по който съм ги представила, щяхме
да се спрем и да се замислим в какви
времена на ограничения и
празнословия живеем?!

THE CODE OF THE STREET SIGNS

Author: Kalina Alexandrova

Category: Photography

... If they looked the way I imagined
them we would stop and think
about what times of limitations and
idleness we live in ?!

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

ИНТЕРВЮ С ОЧЕВИДЕЦ

Автор: Мария Боева

Категория: Текст

Майка ми не е динозавър, но твърди, че е свалила цели три български правителства. Участвала е в протест с баба през 1989, когато е паднал от власт Тодор Живков. През 1997 като студентка е била против Жан Виденов, а в по-ново време се е борила срещу Орешарски, Пеевски и Станишев.

Искам от майка ми да ми разкаже за учителската стачка през 2007. Любопитствам дали са успели да променят нещо и за какво са се борили. Разбирам, че са искали нормални условия за труд, бъдеще за своята професия и по-добро заплащане. А дали са ги получили? Твърди се, че синдикатите са ги предали, и се е наложило да прекратят стачката.

Енергията на учителите е била голяма, както и желанието им за промяна в образованието. За жалост, според майка ми и колегите ѝ, са загубени цели десет и повече години от тогава. Днес никой не иска да бъде учител, защото не са били взети мерки навреме. Подиграли са им се директно, така че са загубили всякаква вяра, че нещо може да се промени за добро

Най-популярната случка от учителската стачка е, когато министърът на финансите Орешарски, разговаря с министъра на просветата Даниел Вълчев, като без да подозират, че пред тях има работещ микрофон, двамата обсъждат какво да предприемат. Така Орешарски изпуска, превърналата се в крилата фраза: „Дай да разваляме седенката!“, след което двамата министри открито обсъждат намерението си да размотават преговорите. Скандалният запис се излъчва по всички телевизии, става популярен и сред Интернет потребителите. Въпреки „безпрецедентния гаф“, нито един от двамата министри не подава оставка. Последното възмущава до ден-днешен майка ми...

... „Мамо, смятала ли си, че ще промениш наистина нещо с участието си в учителската стачка?“. Казава, че не се е надявала да има коренни промени, но е усещала порив, инерция, че е с други себеподобни, с които ще задвижат в друга посока не само образованието, но и държавата.

„Мислила ли си, че си смела, или просто си следвала другите?“. Отвърща ми: „Ситуацията беше коварна. Бяхме едновременно заедно и поотделно. Месец и половина без малкото пари, които получавахме, с постоянен натиск от Регионалните инспекторати, с продажни синдикати, с висящи сметки и всякакви други битовизми. Помня себе си, отделно, но се виждам и до другите. Бунтът в случая беше свързан с моралната ни позиция, че можем да покажем, че ни има и че не сме на никаква седенка.“

„Видяваш ли промяна години по-късно?“. Очевидецът на цели три бунта, отговаря: „След учителската стачка не видях промяна, днес условията за труд са донякъде различни, но не и качеството: учебниците стават все по-скупни, лъскави и тежки, учителите имат все по-малко време за упражнения, препуска се в материала, липсва ми свободата да избирам какво да преподавам. Мога да продължа... навсякъде е застаряващо и ретроградно. Изключително качествени хора си тръгнаха след стачката, може би това беше и целта!“

„Според теб за какво трябва да се борят хората днес?“.

„За справедливост и демокрация.“

AN INTERVIEW WITH AN EYEWITNESS

Author: Maria Boeva

Category: Text

My mother is not a dinosaur, but claims that she has contributed to the fall of 3 Bulgarian governments. She participated in a protest with her grandmother in 1989, when Todor Zhivkov fell out of power. In 1997 as a student she was against Jean Videnov and more recently she fought against Oresharski, Peevsky and Stanishev.

I want my mother to tell me about the teacher's strike in 2007. I wonder if they managed to change something and what were they have fighting for. I understand they wanted normal working conditions, a better future for their profession and better pay. And did they get them? It is alleged that the syndicates betrayed them and they had to end the strike.

The energy of the teachers was powerful, as well as their desire for change in education. Unfortunately, according to my mother and her colleagues 10 years had been lost since the strike. Nowadays, no one wants to be a teacher because no measures have been taken on time. They mocked them directly, so they lost all faith that something could change for good.

The most popular event of the teacher's strike was when Finance Minister Oresharski talked with Minister of Education Daniel Valchev, not knowing that the microphone in front of him was working. So, Oresharski said the following "Let's spoil the sitting!", then the two ministers openly discussed their intention to delay the negotiations. The scandal was broadcasted on all TV networks and became popular amongst the Internet users. Despite the "unprecedented political blunder", neither of the two ministers had resigned. My mother resents this to this day...

... „Mother, did you think you would really change something with your participation in the teacher's strike?“ She said, she didn't expect to have any fundamental changes, but she felt an impulse, inertia that she was with like-minded people who would inspire change not only in the education but also within the state.

„Did you think you were courageous or did you just follow the others?“ She replied, "The situation was treacherous. We were both together and separately. A month and a half with the little money we had received, with the constant pressure from the Regional Inspectorates, with the corrupted syndicates, with hanging bills and all other households. I remember myself, on my own but I also saw myself with the others. The fight in this case was related to our moral position that we can show that we are here and that we are not on some sitting."

"Did you see any change years later?" The eyewitness of three revolts responded, "After the teacher's strike, I didn't see any change, today the working conditions are somewhat different, but not the quality: the textbooks are becoming more boring, shiny and heavy, the teachers have less time to practice, and only rush through the material, I lack the freedom to choose what to teach. I can continue ... everywhere is aging and retrograde. Extremely good people resigned after the strike, may be that was the goal!"

"What do you think people should fight for today?"

"For Justice and Democracy."

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

ТОК ЗА ЕДНА НОЩ

Автор: Милен Нанков

Категория: Текст

Стъпка Ванго фаса под себе си. Поколеба се и запали друга цигара. Замисли се. Какво щяха да правят с Алекси без ток? Дори свещи нямаша вкъщи. И как щяха да изкъпят с Анетка сина си в мрака? И как още щяха да го облекат, да го нагласят в ковчеза и изобщо, каква щяха да я вършат край покойника през цялата нощ без да могат да видят дори очите си! Най-много той да отворише вратичката на печката, та поне да пръска светлина пламъкът в стаята... Иначе нямаше да смеят и да помръднат, знаеш ли какво можеше да се случи, не дай си Боже, някое от децата или от тях двамата с Анетка, току вземеше да се препъне или да стъпи по погрешка в ковчеза... Плюс в краката си Ванго и се прекръсти. Пуста му и глава, какви щуротии й идеха само!..

Забърмчаха две коли изотдолу. Линейката и жигули то на кмета Панайот. [...]

- Ти, мене, ме остави. Ами запали лампата... - сопна й се той и подвъря под носилката коляно, та да олекне малко на пръстите му. - Побързай, че ще го изпуснем!..

- Ама, кмете! Каква лампа, нали електриката ни спряхте... - приплака Анетка.

- Пускай тока, жено, щом ти казвам... Не ме карай да псувам пред мъртвеца! - настръхна кметът. - Вързакме ви жиците... За тази нощ само!

- Какво чакаш, ма! Не чу ли човека! - додаде от уважение към кмета Ванго.

Анетка се шумтуна с пъргавината на бялка вътре. Ванго видя как стъклата на прозореца заискриха в жълто и очите му се насълзиха. От радост ли, от мъка ли, и той не знаеше! „Урааа!“ - писна детски глас отвътре, после

захвана топурдия сякаш някой се опитваше да разкове къщата и от четирите ѝ ъгли едновременно.

- Ще ги убия тия зверове! - избърбори бързо Ванго, засрамен сякаш сам от себе си от нещо и извика. - Анетке!...

От стаята отекна плесник и всичко затихна. Ваксата и кметът внесоха Алекси. Вътре децата се бяха накамарили до едно на кревата и се кокореха в носилката.

- Искам да ям! Няма ли да ядем тази вечер? - попита най-малкото от тях и тръгна да отхлупва тенджерата върху печката.

- Ей, сега ти извадих червата! - просъска Анетка и то скочи обратно на кушетката.

Кметът се усмихна.

- Ще ни извиняваш, бай Панайоте! - рече Ванго и се почеса под мишницата.

Кметът се сепна, изгледа го, измърмори едно „Бог да прости, Алекси!“ и излезе пред къщата. Ваксата и жена му вдигнаха тялото на Алекси и го положиха в ковчеза. Щяха да го мият, като си заминеше Панайот. Ванго взе носилката и излезе. Отвън го чакаше кметът.

- Благодарско, кмете! - рече той и му я подаде.

- Само за едната нощ, Ванго! Не го забравяй... - прегърна го някак сковано селският първенец, пое с една ръка носилката и заслиза с нея към двете коли.

ELECTRICITY FOR A NIGHT

Author: Milen Nankov

Category: Text

Vango stepped over the cigarette. He hesitated and lit another one. He was thinking about it. What would they do with Alexy without electricity? They even did not have any candles at home. And how would they wash their son in the dark with Annette? And how would they put his clothes on him, put him in the coffin, and what they would do around the dead body all night without seeing even their eyes! Most of all, he could open the stove door, at least the flame to light the room ... Otherwise, they wouldn't dare to move, who knew what could have happened for God sake, some of the children, or both of them with Annetka, could stumble or mistakenly stepped into the coffin ... Vango spat at his feet and crossed himself. For God's sake what stupid ideas came into her head!

Two cars rumbled underneath. The ambulance and Mayor Panayot's car (jiguli). [...]

- Leave me alone. Just light the lamp... - said he angrily to her and put his knee under the stretcher, so his fingers can rest for a while. - Hurry up, we are going to drop him!...

- But, mayor! What lamp, you just stopped our electricity... - sobbed Annette.

- Turn it on, woman, when I tell you ... Don't make me swear in front of the dead man! - the mayor barked. - We tied up your wires ... For that night only!

- What are you waiting for! Didn't you hear the man? - said Vango because of his respect to the mayor.

Of joy, of grief, he didn't know! "Uraaa!"

- A child's voice screamed from inside, then began to make noise as if someone was trying to ruin the house from its four corners at the same time.

- I'll kill these beasts! - quickly said Vango, ashamed as from himself from something, and shouted. - Annette! ...

A slap echoed from the room and everything was quiet. The Wax and the mayor brought Alexi. Inside, the children had piled up on one of the beds and were staring at the stretcher.

- I want to eat! Aren't we eating tonight? - asked the youngest, and went to open the pot lid on the stove.

- Hey, now I'll pull out your intestines! - Annetka lisped, and the child jumped back on the couch. The mayor smiled.

- You'll excuse us, Panayot! - said Vango, and scratched his arm.

The mayor was startled, looked at him, muttered "God forgive, Alexi!" and went out in front of the house. The Wax and his wife picked up Alexi's body and put him in the coffin. They would wash him when Panayot left. Vango took the stretcher and left. The mayor was waiting outside.

- Thank you, Mayor! - he said, and gave it to him.

Just for one night, Vango! Don't forget it ... - the village leader hugged him, took the stretcher with one hand and went down the stairs towards the two cars.

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Sofia Municipality
Culture Programme

Със съдействието на / With the support of:

